

Møtedato: 27. oktober 2021

Vår ref.:
2021/1151

Saksbehandler:
Rolandsen, Hansen, Spørck, Knudsen

Dato:
21.10.2021

Styresak 129-2021

Nye Helgelandssykehuset – tomteutredning

Saksdokumentene var ettersendt

Formål

Saken gjelder oppfølging av vedtakspunkt 5 i *styresak 92-2021 Nye Helgelandssykehuset – Konseptfase steg 0 – bærekraftanalyse, faglig strategisk utviklingsplan og tomteutredning* (30. juni 2021):

5. Styret ber adm. direktør gå i dialog med Helgelandssykehuset HF for å avklare hvilken informasjon dokumentgjennomgangen av Tovåsen skal frembringe, før det tas stilling til om Tovåsen skal være med i konseptfasens steg 1.

Styret skal i denne saken ta stilling til alternative tomter for lokalisering av det fremtidige hovedsykehuset i Sandnessjøen og omegn som skal tas inn i konseptfasen steg 1 i prosjekt Nye Helgelandssykehuset.

Sammenheng med strategi og grunnleggende verdier

Oppfølging av vedtakspunkt 5 ovenfor skal gi styret større trygghet for at beslutningsgrunnlag for hvilke tomter som skal være med inn i konseptfasen steg 1 i prosjekt Nye Helgelandssykehuset er kvalitetssikret. Videre er det særs viktig å at konseptfasens steg 1 frembringer tilstrekkelig utredningsgrunnlag før videre nedtak av tomtealternativer skjer.

Beslutningsgrunnlag

Styret i Helgelandssykehuset fattet vedtak i *styresak 55-2021 Nye Helgelandssykehuset (...)* *Tomteutredning* (styremøte i Helgelandssykehuset 25. juni 2021) vedtak om at tomt 1 (dagens sykehusomt i Sandnessjøen) og tomt 7 (Rishatten, Sandnessjøen), skal være med videre i konseptfasen steg 1. I tillegg ble følgende vedtak fattet i punkt 10:

10. Det gjennomføres parallelt med oppstarten av konseptfasens steg 1 en dokumentgjennomgang av alle tidligere utredninger og en ytterligere vurdering av økonomiske og samfunnsmessige forhold knyttet til Tovåsen-alternativet.

Styret i Helgelandssykehuset behandlet dokumentgjennomgangen i *styresak 74-2021 Nye Helgelandssykehuset – dokumentgjennomgang* (styremøte i Helgelandssykehuset 30. september 2021) (vedlegg 2). Følgende vedtak ble fattet med 9 av 10 stemmer:

1. *Styret i Helgelandssykehuset HF tar dokumentgjennomgangen og innspill fra kommuner og Nordland fylkeskommune til etterretning.*
2. *Styret i Helgelandssykehuset HF ser ikke at det har fremkommet nye opplysninger som tilsier at tomt 17 i Tovåsen skal utredes videre i konseptfasen. Dersom konseptfasen skulle avdekke ukjente mangler ved Rishatten (tomt 7), vil prosjektet måtte inkludere en annen, egnet nybyggstomt, underveis i prosessen.*

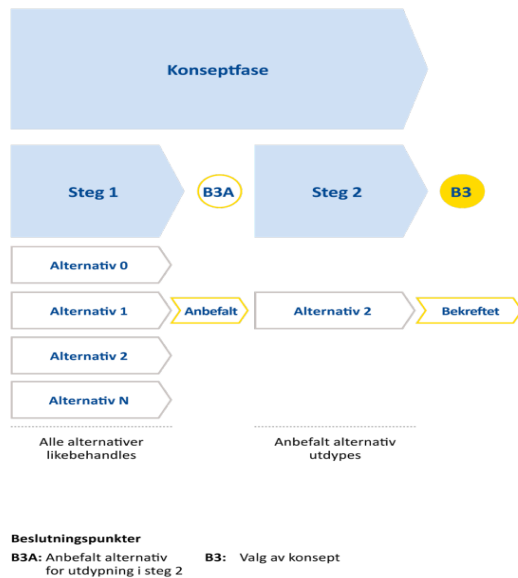
Vedtaket i styret i Helgelandssykehuset befester at to tomtealternativer skal med videre, slik også styret i Helse Nord RHF har vedtatt, jf. vedtakspunkt 5 i *Styresak 92-2021 Nye Helgelandssykehuset – Konseptfase steg 0 - bærekraftanalyse, faglig strategisk utviklingsplan og tomteutredning* (styremøte 30. juni 2021).

Styrevedtaket i Helgelandssykehuset peker på et mulig behov for et tredje alternativ dvs. ett nytt alternativ for nybygg, dersom videre utredning viser at Rishatten ikke er egnet. Det foreligger ingen risikobetraktning knyttet til Rishatten så langt, for det tilfelle at tomten skulle vise seg uegnet. Uten et definert alternativ er det risiko for at en i konseptfasen steg 2 kan stå igjen med bare ett alternativ, dvs. ombygging og oppgradering av eksisterende bygg i Sandnessjøen. Styret i Helse Nord RHF viste i forrige styremøte til erfaring og risiko knyttet til ombygging og oppgradering av gamle sykehusbygg.

Veileder for tidligfasen i sykehusbyggprosjekter¹ anbefaler ikke konkret hvor mange tomtealternativer som bør være med i konseptfasen steg 1, det må kunne tilpasses det enkelte prosjekt og setter ingen begrensninger. Veilederen legger til grunn at flere tomter må utredes, se figur 1 som illustrerer at flere alternative løsninger for hver tomt skal utredes. Tomtevalget skjer i beslutningspunkt «B3A». Bare én tomt med valg av ett hovedalternativ skal være med inn i konseptfasen steg 2 i et forprosjekt, der plantegninger utdypes med romprogram og kalkyler som danner grunnlag for lånesøknad.

¹ Veileder for tidligfasen i sykehusbyggprosjekter:

<https://sykehusbygg.no/Documents/Veiledere/Veileder-for-tidligfasen-i-sykehusbyggprosjekter.pdf>



Figur 1 Flere alternativer vurderes i første steg av konseptfasen, mens valgt alternativ utypes og detaljeres i andre steg. Kilde: Veileder for tidligfasen i sykehusbyggprosjekter.

Strukturvedtaket for hovedsykehus i Sandnessjøen og omegn har stor samfunnsmessig betydning. Tomteutredningen for Nye Helgelandssykehuset har vært, og er fortsatt krevende. Berørte interessenter legger vekt på ulike kriterier, har ulike meninger om vurderingene av hvorvidt kriteriene oppfylles og hva som er beste løsningsalternativ.

Prosjektet skal gjennom alle faser sikre legitimitet gjennom god involvering og et tilstrekkelig utrednings- og beslutningsgrunnlag.

En risiko i prosjektet per nå er at bare én nybyggstomt skal utredes og det er uklar begrunnelse for dette. Dersom Rishatten på et tidspunkt i konseptfasen steg 1 viser seg å falle ut, står bare dagens tomt igjen som alternativ. Den er ikke egnet for et nybygg.

Det nye Helgelandssykehuset skal sikre et fremtidsrettet og best mulig spesialisthelse-tjenestetilbud til hele Helgelands befolkning, og er et stort satsningsområde for Helse Nord RHF og regionen. Å utsette prosjektet for unødvendig risiko i forhold til å måtte ta inn en annen nybyggstomt underveis senere i prosessen, kan bety ytterligere forsinkelser og kan også gi utfordringer i å se helhet og sammenheng i utredningsarbeidet.

Et tredje tomtealternativ

Fra rapport *Tomteutredning for nytt sykehus i Sandnessjøen og omegn*, kap. 7.8.1 oppsummeringstabell grovsiling 2 (se vedlegg 3) vises sammendrag av vurdering av utvalgte tomter. Tabell 1 viser at de høyest rangerte tomtene 1, 2, 3, 4 og 7 ligger i Sandnessjøen. Det er disse tomtene som videre har vært gjenstand for «finsiling».

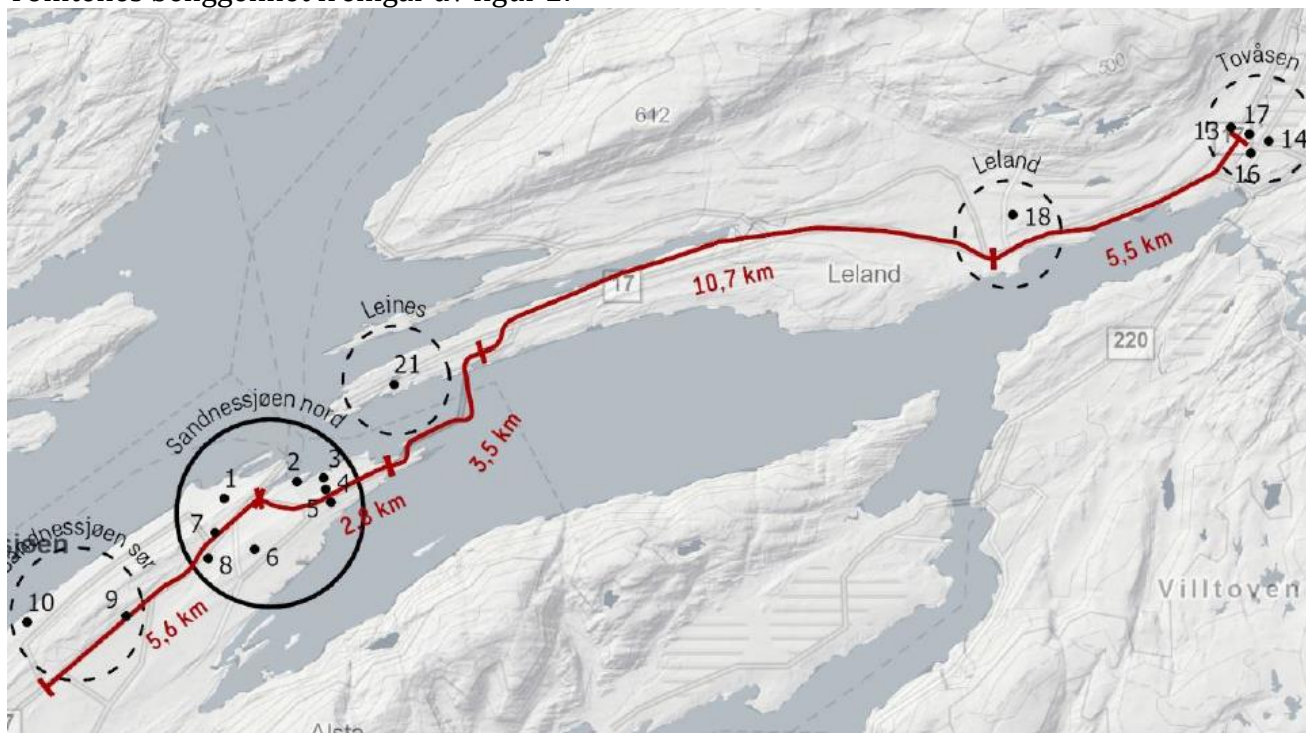
For sammenlikningens skyld er resultatet fra «grovsilingen» av tomt 17 (Tovåsen) og 18 (Leland nord), og 21 (Leines), som alle er i «omegn», tatt inn i tabellen.

	Tomteforslag	Byutvikling, arbeidsplass, rekruttering	Tilgjengelighet og transport	Kultur-, miljø- og naturverdier	Aktsomhet	Funksjonell egnethet	Økonomi og gjennomføring
SSJ	Dagens tomt (1)	Høy	Høy	Høy	Høy	Høy	Middels
	Rishatten (7)	Høy	Høy	Middels	Høy	Høy	Høy
"Omegn"	Leland nord (18)	Lav	Middels	Høy	Middels	Høy	Middels
	Tovåsen midt (17)	Lav	Middels	Middels	Middels	Høy	Middels
	Leines (21)	Lav	Middels	Høy	Middels	Høy	Middels
SSJ	Kvernåsen (2)	Høy	Høy	Middels	Middels	Høy	Middels
	Horvnes vest (3)	Høy	Høy	Høy	Middels	Høy	Middels
	Horvnes øst (4)	Høy	Høy	Middels	Middels	Høy	Høy

Tabell 1 Oppsummering grovsiling tomteutredning. Kilde: Sweco, Tomteutredning for nytt sykehus i Sandnessjøen og omegn.

Begrunnelser for vurderingene ligger i tabeller i vedlegg 3, se kap. 7.8.1 Oppsummeringstabeller grovsiling 2.

Tomtenes beliggenhet fremgår av figur 2:



Figur 2 Tomtealternativer, beliggenhet – Kilde: Tomteutredning for nytt sykehus i SSJ og omegn, vedl.3, s.4

Skal Tovåsen eller et alternativ i «omegn» være med inn i konseptfasen steg 1?

Helgelandssykehuset har gjennomført dokumentgjennomgang av tomt nr. 17 i Tovåsen, se vedlegg 1 for kort sammendrag, vedlegg 2 for mer detaljerte beskrivelser i styresak 74-2021 Nye Helgelandssykehuset – dokumentgjennomgang (styremøte i Helgelandssykehuset 30. september 2021), og vedlegg 3 for oppdatert tomteutredning (Sweco-rapport).

Styret i Helgelandssykehuset behandlet styresaken 30. september 2021 og fattet i punkt 2 vedtak om at de (...) ser ikke at det har fremkommet nye opplysninger som tilsier at tomt 17 i Tovåsen skal utredes videre i konseptfasen. Dersom konseptfasen skulle avdekke ukjente mangler ved Rishatten (tomt 7), vil prosjektet måtte inkludere en annen, egnet nybyggstomt, underveis i prosessen.

Adm. direktørs samlede vurdering

En konseptutredning skal ha et bredt og godt forankret utgangspunkt for å sikre utredning og analyse av flest mulig relevante forhold. En utredning med tre tomtealternativer til hovedsykehuset, i tillegg til 0+-alternativet, vil kunne bidra til større sikkerhet for at riktig konsept velges. En bredere alternativutredning kan gi større legitimitet til prosessen og et bedre beslutningsgrunnlag. Å inkludere et tredje tomtealternativ reduserer risiko for at nybyggsalternativet faller ut, slik styret i Helse Nord RHF har gitt uttrykk for under behandling av tomtespørsmålet i styremøte.

Styret i Helse Nord RHF har vært opptatt av å sikre at «omegn»-hensynet blir tilstrekkelig utredet, jf. beslutning om dokumentgjennomgang av Tovåsen-alternativet. Det er sannsynlig at utredning av et alternativ i «omegn» vil skape et bedre grunnlag for endelig valg av tomt og konsept for nytt sykehus i Sandnessjøen og omegn. For å unngå eventuelle senere forsinkelser kan det være hensiktsmessig å innlemme et tredje alternativ nå.

Adm. direktør konstaterer at styret i Helgelandssykehuset ikke finner tomt nr. 17 i Tovåsen egnet, og at det ikke grunnlag for å ta den med videre i konseptfasen steg 1, men at det vil være behov for et tredje alternativ for nybygg i tilfelle ny informasjon tilsier at Rishatten ikke er egnet.

Av hensyn til tillit til prosessen er det derfor hensiktsmessig at et tredje alternativ i «omegn» blir utredet.

Dokumentgjennomgang og innspill fra kommuner og berørte parter har tilført saken nye synspunkter, herunder at utredningen ikke i tilstrekkelig grad har tatt høyde for endring av befolkningsutvikling som følge av forventet industri-etablering både i Mo i Rana og Mosjøen, samt forventet endring i trafikk-mønster som følge av forventede nye investeringer på samferdselssiden. Utredningen så langt har i stor grad lagt vekt på nåværende fakta, og kunne i større grad simulert effekt av mulige fremtidige endringer. Vurdering av behov for prehospitaler tjenester er også løftet frem men inngår som en del av konseptutredningen, jf. styringsdokument.

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helse Nord RHF tar informasjonen om dokumentgjennomgang for tomt nr. 17 (Tovåsen) til orientering.
2. Styret anbefaler at et tredje alternativ i «omegn» inkluderes i konseptfasens steg 1.
3. Styret ber om at beslutningsunderlag oppdateres med et scenario for effekten av forventet fremtidig ny næringsutvikling, og endring i samferdselsmønster.

Bodø, 21. oktober 2021

Cecilie Daae
administrerende direktør

Vedlegg:

1. Kort sammendrag av dokumentgjennomgang og høringsinnspill Tovåsen
2. Helgelandssykehusets *styresak 74-2021 Nye Helgelandssykehuset – dokumentgjennomgang*
3. Utredningsalternativene – mer detaljert informasjon

Utrykt vedlegg:

1. Styresak 164-2020 Nye Helgelandssykehuset – Risikoanalyse og forutsetningsnotat

Utrykt vedlegg oversendes på forespørsel